

مدیریت حوزه علمیه استان قم
معاونت آموزش
امتحانات کتبی

بِسْمِ تَعَالَى

امتحانات نیمسال دوم مدارس آموزشی

فرداد ۱۳۹۴

درس: نحو ۵	تاریخ: ۹۴/۳/۲۳
پایه: ۳	ساعت: ۸-۹:۳۰
عدد	
نتیجه	
بازبینی	

@Howzehha

نام خانوادگی:	
نام پدر:	
نام مدرسه:	
شماره پرونده قم:	
ردیف	نمراتور:

مقنی الأریب، باب رابع (از ص: ۹۹-۵۱)

متن و محدوده:

لطفاً به همه سوالات تستی و فقط به ۷ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سؤال آخر نمره داده نمی شود. (تستی ۰/۵ و تشریحی ۲/۵ نمره)

تستی:

- کدام مورد احتیاج به رابط ندارد؟
 ا. ألفاظ التوكید الأول ب. بدل الكل ج. جواب اسم الشرط المرفوع بالابتداء د. الجملة الموصول بها الأسماء
- در کدام مثال «تمییز» به کار رفته است؟
 ا. {خُشِعَا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ} ب. {فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا} ج. هذا مالک ذهباً د. لله درّه فارساً
- يَحْتَمِلُ الضَّمِيرُ فِي نَحْوِ {كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ} دون
 ا. الفصلية و التوكید - الابداء ب. الفصلية و الابداء - التوكید ج. الابداء و التوكید - الفصلية د. التوكید و الشائنية - الفصلية
- کدام مورد باعث تعدی فعل می گردد؟
 ا. تحويل «فَعَلَ» إلى «فَعُلَ» لغرض المبالغة و التعجّب ب. كونه على «استفعل» و هو دالّ على التحوّل ج. صوغ الفعل على «استفعل»، للطلب أو النسبة إلى الشيء د. أن يدلّ الفعل على لونٍ أو حليةٍ
- در کدام گزینه اعراب «عشرین» غلط است؟
 ا. زید فی رزق عمرو عشرون دیناراً ب. زید فی رزق عمرو عشْرین دیناراً ج. عمرو زید فی رزقه عشرون دیناراً د. عمرو زید فی رزقه عشْرین دیناراً

تشریحی:

- بنا بر نظر مصنف، مبتدا و خبر یا اسم و خبر در مثال های زیر را مشخص کنید.
 ا. الله ربّنا: ب. بحسبک زید: ج. کان خیر من زیدِ امرأة: د. أفضل منك أفضل منی: هـ. {فما کان جواب قومه إنّ أن قالوا}:
- * الخامس (مما افترق فيه اسم الفاعل و الصفة المشبهة) أنّ معموله يكون سببياً و أجنبيّاً و لا يكون معمولها إنّ سببياً و يمتنع «زيد حسن عمراً».
 ا. مراد از «سببی» و «أجنبي» چیست؟ ب. چرا مثال «زيد حسن عمراً» صحیح نیست؟

۳. پنج مورد از فرق های «عطف بیان» و «بدل» را بیان کنید.

۴. مسوِّغ ابتدا به نکره در هر یک از مثال‌های زیر چیست؟ (نظر مصنف)

أ. رُجِّلَ جَائِنِي:

ب. مثلک لا یبخل:

ج. {إِلَهٍ مَعَ اللَّهِ}:

د. {لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ}:

هـ. خرجت فإذا أسدُّ بالباب:

* من أقسام العطف، العطف على اللفظ و هو الأصل و شرطه إمكان توجّه العامل إلى المعطوف فلا يجوز في نحو «ما جئني من امرأة و لا زيد» إلّا الرفع عطفاً على الموضع و قد يمتنع العطف على اللفظ و على المحلّ جميعاً نحو «ما زيدٌ قائماً بل قاعدٌ».

۵. چرا در مثال اول عطف بر لفظ و در مثال دوم عطف بر لفظ و محل هر دو ممتنع است؟

۶. رابط جمله خبریه در هر یک از مثال‌های زیر چیست؟

أ. {أصحاب اليمين ما أصحاب اليمين}:

ب. السمن منوان بدرهم:

ج. {فإذا هي شاخصة أبصار الذين كفروا}:

د. {الذين كذبوا بآياتنا و استكبروا عنها أولئك أصحاب النار}:

هـ. {أما من خاف مقام ربّه و نهى النفس عن الهوى فإنّ الجنة هي المأوى}:

* الثاني (من موارد عود الضمير على متأخر لفظاً و رتبةً) أن يكون مرفوعاً بأول المتنازعين المعمل ثانيهما نحو قوله: «جفوني و لم أجف الأخلاء إنني خليلي مهمل».

۷. أ. در باب تنازع در چه صورتی عود ضمير به متأخر لفظی و رتبی پیش می‌آید؟

ب. در مثال مذکور دو عامل متنازع، طالب چه معمولی هستند و بر سر چه کلمه‌ای نزاع دارند؟

* من الأمور التي يكتسبها الاسم بالإضافة، التخفيف كـ «ضارب زيد» إذا أردت الحال أو الاستقبال و يدلّ على أنّ هذه الإضافة لا تفيد التعريف قولك: «الضاربا زيد».

۸. أ. با توجه به متن، چرا در آیه {الحمد لله رب العالمين} * مالک يوم الدين { کلمة «مالک» صفت برای «الله» که معرفه است، قرار گرفته است؟

ب. مثال «الضاربا زيد» چگونه بر مفید تعریف نبودن إضافة لفظیه دلالت می‌کند؟

